

RECENZIJE

BOOK REVIEWS

W. I. Perelman: *Taschenbuch der Chemie*, 2. erweiterte Auflage, VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin 1959. Strana XVIII-916, 37 slika. Format 16 × 22 cm. Uvez polivinil. Cijena: DM 36.—

Ovaj priručnik je prijevod s ruskog originala izdanja Goshimizdata, Moskva 1954. Ruski original doživio je do danas 5 izdanja. Njemačko izdanje je dopunjeno i prošireno. Tim izdanjem dobio je priručnik i u tehničkom i u sadržajnom pogledu. Čist tisak i lijepo izveden uvez je prva razlika, koja se primjećuje usporedbom s ruskim izdanjem.

U priručniku su obuhvaćena u prvom redu svojstva elemenata, anorganskih (535) i organskih (4454) spojeva. Dani su standardni podaci (formule, tališta, vrelišta i topivosti u vodi, etanolu i dietileteru), a udara u oči, da je kao daljnja karakterizacija naveden samo kristalni habitus, a nigdje boja. U većini starijih priručnika postoje oznake boje (ili oznaka bezbojan), za koje se pokazalo da su podaci nepouzdan, i da su, pogotovo kod organskih spojeva, posljedica nečistoća.

Dalje su redom obrađeni: fizikalna svojstva čvrstih, tekućih i krutih materija, plinovi, zrak, izgaranje, voda i vodene otopine.

Posebna poglavlja obrađuju osnovne pojmove elektrokemije, fizike (uključujući i elemente nuklearne fizike) i matematike. Dva su poglavlja posvećena elementima laboratorijske prakse i sistemima jedinica i mjera.

Način davanja podataka, prikazivanja i objašnjavanja je opširan i pregledan. Vidi se, da namjera ni ruskog autora, ni njemačkog prevodioca nije bila da postignu sažetost i prostornu ekonomičnost kao kod poznatih američkih priručnika (Hodgman, Lange). Tako je ovaj priručnik, za istu veličinu štamparskog prostora nešto siromašniji u podacima. Ima i zamjeraka, što čak i kod nekih veličina, koje su arbitrarne po karakteru (kao na pr. maksimalne dopuštene koncentracije otrovnih tvari u zraku), nije nikad označen izvor informacije. U poglavlju o ionskim izmjenjivačima nije dan nikakav podatak o upotrebi izmjenjivača na bazi rezina, koji su danas sigurno našli svoj put u svaki kemijski analitički laboratorij.

Kao i ruski original, tako i njemački prijevod namijenili su u poglavlju pod naslovom »bibliografske upute« 6 stranica popisu časopisa. Podjelom na časopise SSSR-a i na časopise »ostalih zemalja« možda je ispunjena svrha toga priručnika u SSSR, ali svakako možemo staviti prigovor izboru pod naslovom »ostale zemlje«. Kratice imena časopisa nisu u skladu s onim kod nas uobičajenim prema Chemical Abstracts.

Njemačkom izdanju, za razliku od ruskog, dodano je poglavlje o kemijskoj analizi. Jednostavnim i kratkim pregledom dane su sve najvažnije upute za standardne metode kvalitativne analize, a dodani su numerički podaci za računanje u kvantitativnoj gravimetrijskoj analizi.

Priručnik ispunjava u potpunosti svrhu, kojoj je namijenjen, a to je da posluži »širokom krugu kemičara (nastavnika, kvalificiranih radnika, suradnika u laboratorijima, studentima visokih i tehničkih škola«. S obzirom na relativno pristupačnu cijenu za priručnik ovog obujma i kvalitete, možemo ga svakako preporučiti.

V. PRAVDIĆ